

POSTANOWIENIE

19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 19 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.P. i T.P.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 26 czerwca 2024 r., I ACa 1775/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża pozwaną kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 14 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie ustalił, że bliżej określona umowa kredytu mieszkaniowego zawarta 26 lipca 2005 r. między powodami J.P. i T.P. a pozwanym Bankiem spółką akcyjną w W. jest nieważna; zasądził od pozwanego łącznie na rzecz powodów kwotę 263.006,99 zł wraz z bliżej określonymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie; oddalił powództwo o odsetki w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Na skutek apelacji strony pozwanej Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 26 czerwca 2024 r. oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

3. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł pozwany. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący stwierdził, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne polegające na konieczności odpowiedzi na następujące pytania: czy przy ocenie dominującego celu umowy kredytu (w kontekście jej bezpośredniego związku z działalnością gospodarczą kredytobiorcy) o charakterze mieszanym jest powierzchnia zajmowana lub planowana do zagospodarowania z przeznaczeniem pod prowadzenie działalności gospodarczej kredytobiorcy?; a jeżeli tak: jaki stosunek powierzchni zajmowanej lub planowanej do zagospodarowania z przeznaczeniem pod prowadzenie działalności gospodarczej do powierzchni niezwiązanej z działalnością gospodarczą kredytobiorcy powoduje uznanie, że dominujący cel kredytu nie miał charakteru konsumenckiego i stoi na przeszkodzie uznaniu kredytobiorcy za konsumenta w rozumieniu art. 22 k.c.?

4. Powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej a także o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę

interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej mimo obszerności wywodów nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne (zawierające usterkę redakcyjną – przytoczone wyżej w wersji bez korekty) dotyczy ustalenia określonych przesłanek faktycznych przysługiwania kredytobiorcy statusu konsumenta w przypadku zawarcia tzw. umowy o charakterze mieszanym, tzn. czy istotna jest powierzchnia zajmowana lub planowana do zagospodarowania z przeznaczeniem pod prowadzenie działalności gospodarczej kredytobiorcy. Co do kwalifikacji kredytobiorcy prowadzącego działalność gospodarczą jako konsumenta, to należy przede wszystkim stwierdzić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (zob. zwłaszcza wyrok z 14 czerwca 2023 r., II CSKP 254/22) sam fakt prowadzenia działalności gospodarczej przez kredytobiorcę nie wyklucza uznania go za konsumenta. Dla tego rodzaju kwalifikacji prawnej (jako profesjonalisty) decydujące powinny być cel zawarcia umowy oraz bezpośrednie jej związanie z wykonywaną działalnością gospodarczą lub zawodową.

8. Weryfikacja okoliczności faktycznych w powyższym zakresie może być jednak ostatecznie dokonana wyłącznie przez sądy *meriti* w określonej sprawie.

Z ustaleń poczynionych przez sąd Okręgowy w niniejszej sprawie wynika, że powód był wprowadzić przedsiębiorcą i zamierzał w nieruchomości prowadzić pracownię protetyczną, niemniej nigdy do tego nie doszło, zaś z umowy kredytu wynika, że została ona zawarta w celu sfinansowania celów mieszkaniowych powodów (k. 346v akt sprawy). W związku z takimi ustaleniami Sądu Okręgowego, zaakceptowanymi przez Sąd Apelacyjny, uznać należy, że skarżący formułuje zagadnienie prawne w oderwaniu od ustaleń faktycznych sprawy, odnosi je bowiem do sytuacji, gdy zostaje zawarta umowa o charakterze (celu) mieszanym, podczas gdy w niniejszej sprawie sądy nie ustaliły, jakoby taki był cel zawartej przez strony umowy kredytu. U podstaw sformułowanego zagadnienia leżało zatem w istocie kwestionowanie przez skarżącego przytoczonych ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sąd powszechny. Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Z powyższych względów sformułowane zagadnienie prawne nie spełnia przesłanek zawartych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

11. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

(G.N.-J.)

[r.g.]

